

El príncep Mishkin i Zaratustra en la superació del nihilisme

Guillem Ramon Pernau

Tutor: Jordi Gómez Ubiergo

“El concepto de revelación, en el sentido de que de repente, con indecible seguridad y finura, se deja ver, se deja oír algo, algo que lo conmueve y trastorna a uno en lo más hondo, describe sencillamente la realidad de los hechos. Se oye, no se busca; se toma, no se pregunta quién es el que da; como un rayo reluce un pensamiento, con necesidad, sin vacilación en la forma - yo no he tenido jamás que elegir. Un éxtasis cuya enorme tensión se desata a veces en un torrente de lágrimas, un éxtasis en el cual unas veces el paso se precipita involuntariamente y otras se torna lento; Todo acontece de manera sumamente involuntaria, pero como en una tempestad de sentimiento de libertad, de incondicionalidad, de poder, de divinidad. La involuntariedad de la imagen, del símbolo, es lo más digno de atención; no se tiene ya concepto alguno; lo que es imagen, lo que es símbolo, todo se ofrece como la expresión más cercana, más exacta, más sencilla. Parece en realidad, para recordar una frase de Zaratustra, como si las cosas mismas se acercasen y se ofreciesen para símbolo”

Nietzsche “Ecce homo” Concepte d’inspiració

“Recordó los síntomas que anunciaban los ataques de epilepsia tantas veces sufridos. En plena crisis de angustia, de opresión, de atontamiento, le parecía que de repente le ardía el cerebro y que todas sus fuerzas vitales de su ser adquirirían un ímpetu prodigioso. En aquellos momentos, fugacísimos, el sentido, la consciencia de la vida se multiplicaban en él. El corazón y el espíritu se le iluminaban con una claridad cegadora. Toda su agitación, sus dudas, sus angustias, culminaban en una gran serenidad hecha de alegría, de armonía, de esperanza que le lleva al total conocimiento, a la comprensión de la causa final, al minuto sublime.”

Dostoievski “L’idiota” Descripció dels moments anteriors a un atac d’epilèpsia

En aquest treball ens proposem observar com en la lectura de “Així parlà Zaratustra” de Nietzsche i “L’idiota” de Dostoievski, podem arribar a trobar els elements que caracteritzen el primer en el segon i a la inversa, és a dir; comprovar si el Zaratustra podria representar una nova vinguda de Crist a la terra i si el príncep Mishkin podria resultar ser l’únic capaç de suportar el nihilisme.

En el procés per tal d’arribar a aquest objectiu hem de trobar en quins punts les obres dels dos autors convergeixen i en quins difereixen, i fins i tot en les idees que trobem en comú haurem de superar algunes distàncies creades en plantejament dels dos autors a partir de l’estereotip cultural en què es troben. També haurem de separar les coincidències en dos tipus: les meres coincidències biogràfiques i els trets en comú en les idees plantejades en els seus llibres.

Per començar, observant les coincidències biogràfiques, vam constatar algunes coses trivials; com ara que comparteixen una època convulsa en la que menen una vida polèmica, però aquestes n’amaguen d’altres com ara que ambdós estaven malalts, de malalties maleïdes i amb repercussions psíquiques, Nietzsche de sífilis i Dostoievski d’epilèpsia, i potser va ser la pròpia malaltia la que va portar els autors a descriure el que podem llegir als fragments del costat. El que per un és el concepte d’inspiració, per l’altre són els símptomes que anticipen un atac d’epilèpsia, i això en tant que barreja del pla corporal, la malaltia, amb el moral i filosòfic que ens mostra les seves obres és ja algun tipus de coincidència no biogràfica.

Més enllà de les coincidències biogràfiques, trobem proximitats en les idees dels autors, com en el diagnòstic del caràcter nihilic de l’època. En el posicionament respecte aquest, és on es produirà la distància que farà que les idees semblin oposades, com els conceptes de voluntat de poder i superhome de Nietzsche respecte el retorn al cristianisme o la recerca de l’ànima russa en Dostoievski. En el treball hem vist que els models que els dos autors proposen, només aparentment, són diferents. Ja que Dostoievski planteja el problema del nihilisme com aquell que ha eliminat la religió cristiana i en canvi Nietzsche ho fa com allò que ha eliminat el sentit i la gràcia de les coses. Els dos models de solució passen a ser el mateix ja que en tots dos la solució passa per actuar com ho faria un nen, d’esquenes a la lògica i recuperant la importància de cada acte